

KO JAZ V GOMILI ČRNI BOM POČIVAL,
IN ZELEN MAH PORASTE NAD MENOJ,
VESELIN ČASOV SREČO BO UŽIVAL,
IMEL BO JASNE DNEVE NAROD MOJ!

Simon Jenko.

JANKO LEBAN:

Obisk starega očeta.

dova Polona je imela šestletnega sinka, ki je bil njeno edino veselje. Po smrti njenega moža ji je bilo prebiti marsikaj žalostnega. Hude skrbi so jo morale, zakaj vdova Polona je bila uboga in potiti se je morala za vsakdanji kruhek. Toda ko ji je sedel njen sinček Stanko v naročju in ko jo je tako ljubko gledal s svojimi jasnimi in živimi očmi, tedaj je Polone minila vsa žalost. Zadovoljna se je šalila s svojim edinčkom.

Ker je bil Stanko dopolnil svoje šestó leto, ga je bilo treba vpisati v šolo. Nekega jesenskega dne se je deček namenil v šolo. Popil je svojo kavo za zajtrk, in mati je skrbela, da ga kar najlepše opravi. Obesi mu na rame torbico. Vanjo je vtaknila Abecednik, tablico in pisalo. Potem mu posadi čepico na glavo in ga poljubi, govoreč: »Zdaj se pa, Stanko, požuri, da ne bo prekasno!«

Stanko se ozre še enkrat po sobi, kakor bi se nerad ločil iz nje. Še enkrat milo pogleda svojega lesenega konja in zdajci je bil zunaj. Mati ga je spremila do šole. Spotoma pa mu reče: »Če boš v šoli prav priden, potem te obišče stari oče!« —

Stari oče! Za Stanka sladka beseda! Saj je deček dobil že mnogi lep dar od starega očeta. In zdaj naj bi prišel še sam! Gotovo ne pride praznih rok. O, ko bi le kmalu prišel!

V šoli je bil Stanko priden, takó da je bil gospod učitelj prav zadovoljen z njim. Če je Stanko kdaj posebno lepo pisal na tablico, ga je gospod učitelj pohvalil. In tedaj je doma z žarečim pogledom pokazal materi pisanje in ob taki priliki je navadno vprašal: »Kdaj pride dobri stari oče?« —

»Je vem,« je odgovorila mati. »Toda pričakujeva ga lahko vsak dan. Le priden bodi, Stanko, da lahko staremu očetu pokažeš kaj lepega in mu kaj koristnega poveš na pamet, ko pride!« —

Minili so meseci. Mati je še vedno svojega Stanka k učenju spodbujala s tem, da stari oče pride. Toda Stanku je bilo tega čakanja le preveč. Nekega dne — še proti večeru — se vrne od igre domov. Sede za mizo ter nevoljno vzdihne: »Vidiš, ljuba mama, stari oče le ne pride!« To rekši, skloni glavo na mizo, kakor da bi bil slabe volje in truden. Za nekaj minut ga pogladi po glavi prijazna roka. Presenečen pogleda kvišku in glej: pred njim stoji — stari oče! Prišel je medtem, ko se je Stanko igral na vrtu. Stari mož se je bil skrtil, a zdaj je tiho stopil iz skrivališča, da bi iznenadil nevoljnega vnuka.

Kakišno veselje! Stanko je božkal in božkal starega moža. Pravil mu je, kaj je vse videl v šoli, kaj tam slišal in česa se je naučil. Potem je iz šolske torbice vzел zvezek ter ga pokazal staremu očetu, češ: »Tako znam pisati!« Starček se je čudil in hvalil lepo pisavo Stankovo. Seveda je dečka tudi bogato obdaroval s smokvami in rožiči, kar otroci radi jedo. Potem so vsi trije — stari oče, mati in Stanko — sedli za mizo k večerji. Stanko se je prekrižal in pobožno molil pred jedjo in po jedi. Po večerji vzame stari oče knjigo v roko in izpregovori: »Slišal sem, ljubi Stanko, da znaš na pamet mnogo lepih rekov in pesmic, ki so v teh bukvicah. Daj, povej, kar znaš!«

In Stanko je začel takoj praviti. Šlo mu je tako gladko, kakor bi molil očenaš. Kako se je mati zadovoljno smehljala! Stari oče pa je uvidel, da je bil Stanko res priden učenec, ki je pričakovati od njega še mnogo lepega.

In ni se motil stari mož! Ob vsakem obisku se je prepričal, kako lepo je napredoval njegov vnuk. Ko je po dolgih letih starček umrl v visoki starosti, je bil njegov vnuk Stanko že profesor, to je učitelj na latinskih šolah. Svojo nekdanj ubožno mater Polono je vzел k sebi v mesto, da mu je gospodinjala. Dobro, prav dobro se je godilo obema. In če so ga prijatelji povpraševali, kaj ga je v rani mladosti nagibalo do stanovitnega učenja, potem je profesor Stanko kratko odgovarjal: »Obisk starega očeta!« —

Ljubi mladi čitatelji! Imaš li tudi ti starega očeta? Če ga imaš, zahvali Boga in glej, da mu boš delal prav tako veselje, kakor ga je delal Stanko svojemu!

